

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Higienistka szkolna (325902)

**Średni personel do spraw zdrowia
gdzie indziej niesklasyfikowany**

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Higienistka szkolna

(325902)

**Średni personel do spraw zdrowia
gdzie indziej niesklasyfikowany**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Higienistka szkolna (325902)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [313]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/lekarza-medycznych-medycyna-zdrowia-563429> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	9
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Ocenianie i monitorowanie stanu zdrowia uczniów	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Realizowanie profilaktyki zdrowia uczniów, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.....	12
3.4. Kompetencje społeczne.....	13
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Higienistka szkolna 325902

WAŻNE:

Zgodnie z obowiązującym aktualnie stanem prawnym (2018 r.) w Polsce nie ma możliwości kształcenia w zawodzie, ani uzyskania tytułu zawodowego higienistka szkolna.

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Higienistka.
- Pielęgniarka szkolna.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3259 Health associate professionals not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Magdalena Dołgowicz – Prom-med. S.J., Kurnik.
- Krzysztof Gosz – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Anna Kaczorowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Anna Owsicka – Centrum Edukacji Siódemka, Rybnik.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Wacław Galewski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Siemińska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Magdalena Reiwer-Gostomska – Gdański Uniwersytet Medyczny, Gdańsk.
- Barbara Szyszka – „Schol-Med”, Sztum.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Elżbieta Borowicz-Skoneczna – ELADAR Elżbieta Borowicz-Skoneczna, Olsztyn.
- Agata Rudzińska-Zigouras – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10, Wrocław.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Higienistka szkolna nadzoruje stan zdrowia i rozwoju uczniów w placówkach nauczania i wychowania oraz stan sanitarny tych placówek. Prowadzi promocję zdrowia¹¹ i edukację zdrowotną³ wśród uczniów.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Higienistka szkolna odpowiada za wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych¹⁴ wśród uczniów placówek nauczania i wychowania oraz za opiekę nad uczniami z dodatnimi wynikami testów. Nadzoruje stan zdrowia i rozwoju uczniów, sprawuje opiekę nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością. Jeśli stan zdrowia ucznia wymaga zabiegów czy procedur leczniczych koniecznych do wykonania w trakcie pobytu w szkole, higienistka szkolna wykonuje je wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z właściwym lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej.

Higienistka szkolna zajmuje się również profilaktyczną opieką zdrowotną nad uczniami, mającą na celu wspieranie rozwoju młodzieży w wieku szkolnym, współdziałanie na rzecz ochrony i doskonalenia zdrowia. Bierze udział w tworzeniu programów profilaktyki¹⁰ i promocji zdrowia w danej szkole.

Sposoby wykonywania pracy

Higienistka szkolna wykonuje zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej oraz z wykorzystaniem metod diagnostyczno-terapeutycznych pracę polegającą m.in. na:

- wykonywaniu i interpretowaniu testów przesiewowych wśród uczniów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- kierowaniu postępowaniem poprzemiesowym oraz sprawowaniu opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów,
- prowadzeniu czynnego poradnictwa dla uczniów z problemami zdrowotnymi,
- sprawowaniu opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością,
- organizowaniu profilaktycznych badań lekarskich uczniów,
- udzielaniu pomocy przedlekarskiej w przypadkach nagłych zachorowań, urazów i zatruc,
- prowadzeniu profilaktyki⁶ próchnicy zębów,
- prowadzeniu edukacji zdrowotnej uczniów i ich rodziców,

- uczestnictwie w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej,
- współpracy z dyrekcją i innymi pracownikami szkoły,
- współpracy z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, w zakresie zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole.

WAŻNE:

Wykaz świadczeń udzielanych w środowisku nauczania i wychowania przez osobę wykonującą zawód **higienistka szkolna** oraz warunki ich realizacji, w tym wyposażenie gabinetów, określa rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Świadczenia te muszą być realizowane przez osobę wykonującą zawód higienistka szkolna zgodnie z obowiązującymi przepisami, wydanymi na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **higienistka szkolna** wykonywana jest w budynkach szkół oraz innych placówek nauczania i wychowania, głównie w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej. Pomieszczenie, w którym znajduje się gabinet profilaktyki zdrowotnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, musi spełniać następujące warunki:

- meble umożliwiające ich mycie oraz dezynfekcję,
- podłogi wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję,
- połączenie ścian z podłogami wykonane w sposób umożliwiający mycie i dezynfekcję,
- pomieszczenia, w których są wykonywane badania, powinny być wyposażone w:
  - co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą,
  - dozownik z mydłem w płynie,
  - dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym,
  - pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki.

Wyposażenie gabinetu higienistki szkolnej obejmuje między innymi: kozetkę, stolik zabiegowy, szafkę przeznaczoną do przechowywania leków, wyrobów medycznych i środków pomocniczych, biurko oraz szafkę kartoteczną przeznaczoną do przechowywania dokumentacji medycznej, parawan, przenośną apteczkę pierwszej pomocy.

W szczególnych wypadkach praca w zawodzie higienistka szkolna może być wykonywana na wolnym powietrzu (np. na boisku szkolnym).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Higienistka szkolna w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- jednorazowe środki opatrunkowe, środki dezynfekcyjne (stosowane na skórę i błony śluzowe),
- apteczkę pierwszej pomocy z wyposażeniem,
- sprzęt służący do diagnostyki stanu uczniów i monitorowania ich czynności życiowych: termometr, aparat do mierzenia ciśnienia, stetoskop¹³, wagę lekarską z miarą wzrostu,
- środki i sprzęt do nadzorowanej grupowej profilaktyki próchnicy zębów,

- tablice – siatki centylowe¹² wzrostu i masy ciała do wykonywania testów przesiewowych i interpretacji ich wyników,
- tablice do badania ostrości wzroku,
- tablice do badania widzenia barwnego,
- środki ochrony osobistej: fartuch ochronny, rękawiczki, maseczki, obuwie ochronne,
- środki do dezynfekcji² i stosowanej aseptyki¹,
- podstawowy sprzęt biurowy, w tym komputer, drukarkę, ksero, programy komputerowe do prowadzenia dokumentacji medycznej.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **higienistka szkolna** wykonywana jest w systemie jednozmianowym od poniedziałku do piątku, w różnych porach dnia. Godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy regulowane są wewnętrznie przez szkołę zatrudniającą higienistkę, przy czym jej dostępność powinna być dostosowana do planu godzin lekcyjnych w danej szkole.

Wymiar czasu pracy w zawodzie higienistka szkolna jest uzależniony od typu szkoły i proporcjonalny do liczby uczniów objętych opieką. Według obowiązujących aktualnie norm (2018 r.) dotyczących zalecanej liczby uczniów przypadających na jedną higienistkę szkolną (wartość dla jednego etatu przeliczeniowego), liczba uczniów np. dla szkół podstawowych, w których liczba uczniów wynosi ponad 150, nie powinna przekraczać 1100. Natomiast dla szkół prowadzących naukę zawodu z warsztatami w szkole liczba uczniów nie powinna przekraczać 700.

Jednocześnie w szkołach podstawowych (z wyłączeniem szkół z ogólną liczbą uczniów poniżej 150), liceach, liceach profilowanych, szkołach artystycznych, policealnych, w których liczba uczniów zawiera się w przedziale 400–499, dopuszcza się dostępność higienistki szkolnej w szkole nie mniej niż 3 razy w tygodniu, nie mniej niż 4 godziny dziennie.

Dla tych samych typów szkół, ale z liczbą uczniów zawierającą się w przedziale 251–399, dopuszcza się dostępność higienistki szkolnej w szkole nie mniej niż 2 razy w tygodniu, nie mniej niż 4 godziny dziennie. Natomiast w szkołach, w których liczba uczniów nie przekracza 250 osób, dopuszcza się dostępność pielęgniarki lub higienistki szkolnej w szkole nie mniej niż 1 raz w tygodniu, nie mniej niż 4 godziny dziennie.

Praca może być wykonywana w jednym lub kilku różnych miejscach, co wymaga zwiększonej mobilności.

Higienistka szkolna zwykle pracuje samodzielnie, ale jej praca wymaga stałych kontaktów przede wszystkim z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto kontaktuje się m.in. z:

- uczniami,
- rodzicami, opiekunami prawnymi lub faktycznymi uczniów,
- nauczycielami i dyrekcją szkoły,
- radą pedagogiczną,
- lekarzem dentystą,
- pielęgniarką podstawowej opieki zdrowotnej,
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży np. samorządem szkolnym, szkolnym klubem sportowym.

WAŻNE:

Higienistka szkolna, będąc zatrudniona w przychodni lub prowadząc własną działalność gospodarczą, podpisuje z dyrektorem szkoły umowę o użyczenie szkolnego gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pierwszej pomocy, w którym realizuje zadania medycyny szkolnej.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Higienistka szkolna w swojej pracy może być narażona na różne zagrożenia, np.:

- czynniki chemiczne: alergie i zatrucia spowodowane stosowaniem środków do dezynfekcji i aseptyków, środków czyszczących, środków ochronnych (np. rękawiczek medycznych),
- czynniki biologiczne mogące prowadzić m.in. do chorób zakaźnych: bakterie, wirusy, grzyby chorobotwórcze oraz pasożyty, którymi higienistka szkolna może się zainfekować podczas bezpośredniego kontaktu z uczniami,
- czynniki fizyczne: potknięcia, upadki, promieniowanie emitowane przez urządzenia, hałas wynikający z pracy na terenie szkół,
- czynniki psychiczne: agresja słowna i fizyczna ze strony uczniów.

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć m.in.:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego (wywołane m.in. wymuszoną pozycją ciała – konieczność częstego pochylania się),
- choroby zakaźne i pasożytnicze (gruźlica, wirusowe zapalenia wątroby typu B i C),
- choroby alergiczne skóry i układu oddechowego (m.in. alergiczny nieżyt nosa, alergiczne obrzękowe zapalenie krtani, astma oskrzelowa).

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **higienistka szkolna** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- uzdolnienia organizacyjne,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- zmysł równowagi,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- szybki refleks,
- spostrzegawczość,
- czucie dotykowe,
- rozróżnianie barw;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- łatwość wypowiedzania się w mowie,

- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- komunikatywność,
- dokładność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- wytrwałość i cierpliwość,
- dbałość o czystość i porządek,
- odporność emocjonalna,
- empatia⁴,
- życzliwość,
- serdeczność,
- radzenie sobie ze stresem,
- kontrolowanie własnych emocji,
- odpowiedzialność za jakość realizacji zdań,
- odpowiedzialność za innych,
- zamiłowanie do ładu i porządku,
- zainteresowana nauką o zdrowiu,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Higienistka szkolna, ze względu na bezpośredni kontakt z pacjentem oraz czynnikami chorobotwórczymi, musi mieć aktualne orzeczenie do celów sanitarno-epidemiologicznych (wydane przez lekarza medycyny pracy, stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania zawodu). Tego typu zaświadczenie powinien uzyskać nowo zatrudniony pracownik, a także każdy, którego zaświadczenie traci ważność.

Ze względu na specyfikę pracy, w zawodzie higienistka szkolna wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia i sprawność fizyczna, w szczególności sprawność narządu ruchu. Konieczność udzielania pomocy przedlekarskiej w przypadkach nagłych, w tym opatrywania ran, determinuje dobry wzrok oraz zręczność rąk i palców.

Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac lekkich. Wiąże się jednak ze stosunkowo dużym obciążeniem psychicznym wynikającym z odpowiedzialności za zdrowie, a w skrajnych przypadkach również życie dzieci i młodzieży.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu higienistka szkolna są:

- choroby mogące powodować utratę przytomności (np. epilepsja⁵),
- niesprawność narządu wzroku niedająca się skorygować okularami,
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych,
- choroby psychiczne,
- niesprawność narządów ruchu, szczególnie kończyn górnych.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **higienistka szkolna** wymagane jest minimum wykształcenie średnie medyczne (ukończenie szkoły policealnej o kierunku medycznym).

Zgodnie z obowiązującym aktualnie stanem prawnym (2018 r.) w Polsce nie ma możliwości kształcenia w zawodzie higienistka szkolna.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **higienistka szkolna** wymaga uzyskania tytułu zawodowego higienistka szkolna. Zgodnie z obowiązującym aktualnie stanem prawnym (2018 r.) w Polsce nie ma takiej możliwości.

WAŻNE:

Wymagania kwalifikacyjne dla zawodu **higienistka szkolna** określa rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami. Dotyczą one jednak osób już funkcjonujących na rynku pracy w zawodzie higienistka szkolna (dot. osób, które ukończyły kształcenie w tym zawodzie przed 2017 r.).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Higienistka szkolna, po zdobyciu 3 lat doświadczenia zawodowego, może awansować na stanowisko starszej higienistki szkolnej.

Higienistka szkolna ma możliwość rozwoju zawodowego poprzez:

- kontynuację edukacji na poziomie wyższym na kierunku pielęgniarstwo (studia I i II stopnia, studia podyplomowe z zakresu ratownictwa medycznego),
- uczestnictwo w branżowych szkoleniach, konferencjach oraz warsztatach tematycznych dotyczących udzielania pomocy medycznej dzieciom i młodzieży szkolnej.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **higienistka szkolna** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **higienistka szkolna** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodzie pokrewnym:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pielęgniarka	222101
Felczer	325901
Instruktor terapii uzależnień	325903
Koordynator pobierania i przeszczepiania tkanek i narządów	325904

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **higienistka szkolna** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie i przeprowadzanie badania przesiewowych uczniów zgodnie z obowiązującym harmonogramem.
- Z2 Zbieranie informacji dotyczących stanu zdrowia i rozwoju uczniów w oparciu o wywiady z rodzicami i rozmowy z uczniami.
- Z3 Przygotowywanie profilaktycznych badań lekarskich uczniów w oparciu o wymaganą metodykę.
- Z4 Realizowanie profilaktyki próchnicy zębów z uwzględnieniem wieku uczniów.
- Z5 Udzielanie uczniom pierwszej pomocy oraz przygotowywanie zapotrzebowania na leki i materiały opatrunkowe w celu uzupełnienia stanu apteczki do udzielania pierwszej pomocy.
- Z6 Prowadzenie dokumentacji medycznej zgodnie z wytycznymi.
- Z7 Prowadzenie poradnictwa dla uczniów z problemami zdrowotnymi w gabinetach szkolnych.
- Z8 Wdrażanie programów zdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania.
- Z9 Zajmowanie się działaniami nadzorującymi i monitorującymi stan sanitarny placówek nauczania i wychowania.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Ocenianie i monitorowanie stanu zdrowia uczniów

Kompetencja zawodowa Kz1: Ocenianie i monitorowaniu stanu zdrowia uczniów obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowanie i przeprowadzanie badań przesiewowych uczniów zgodnie z obowiązującym harmonogramem	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady przygotowania i przeprowadzania badań przesiewowych; • Zastosowanie różnych rodzajów testów przesiewowych; • Zasady stosowania sprzętu i urządzeń do wykonywania testów przesiewowych; • Zasady stosowania tablic siatki centylowej wzrostu i masy ciała; • Zasady stosowania tablic do badania wzroku; • Zasady interpretacji wyników badań 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywać i przeprowadzić badania przesiewowe; • Używać odpowiednich testów przesiewowych; • Używać sprzęt i urządzenia do wykonywania testów przesiewowych; • Używać tablic siatki centylowej wzrostu i masy ciała; • Stosować tablice do badania wzroku; • Interpretować wyniki badań przesiewowych.

przesiewowych.	
----------------	--

Z2 Zbieranie informacji dotyczących stanu zdrowia i rozwoju uczniów w oparciu o wywiady z rodzicami i rozmowy z uczniami

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Regulacje dotyczące praw ucznia; Przepisy o ochronie danych osobowych; Zasady i reguły przeprowadzania wywiadu z rodzicami; Zasady i reguły przeprowadzania wywiadu z uczniami. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować prawa ucznia i przepisy o ochronie danych osobowych; Przeprowadzać wywiad z rodzicami zgodnie z zasadami i regułami obowiązującymi higienistkę szkolną; Przeprowadzać wywiad z uczniami zgodnie z zasadami i regułami obowiązującymi higienistkę szkolną.

Z3 Przygotowywanie profilaktycznych badań lekarskich uczniów w oparciu o wymaganą metodykę

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Cele i zasady przygotowania profilaktycznych badań lekarskich w szkołach; Zasady analizy danych i wykorzystania wyników. 	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowywać profilaktyczne badania lekarskie zgodnie z obowiązującymi zasadami i przepisami prawa; Dokonywać analizy zebranych danych i wykorzystać wyniki do prowadzenia edukacji zdrowotnej w szkole.

Z4 Realizowanie profilaktyki próchnicy zębów z uwzględnieniem wieku uczniów

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Przyczyny i czynniki sprzyjające powstawaniu próchnicy; Zasady prawidłowej higieny jamy ustnej; Zasady i metody stosowania profilaktyki fluorkowej; Zasady prowadzenia edukacji uczniów i rodziców dotyczącą prawidłowego odżywiania, prawidłowej higieny jamy ustnej i zapobiegania próchnicy zębów. 	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikować przyczyny i czynniki sprzyjające powstawaniu próchnicy; Stosować w praktyce zasady prawidłowej higieny jamy ustnej; Stosować profilaktykę fluorkową zgodnie z obowiązującymi zasadami, metodami i przepisami prawa; Przeprowadzać edukację uczniów i rodziców dotyczącą prawidłowego odżywiania, prawidłowej higieny jamy ustnej i zapobiegania próchnicy zębów.

Z5 Udzielanie uczniom pierwszej pomocy oraz przygotowywanie zapotrzebowania na leki i materiały opatrunkowe w celu uzupełnienia apteczki do udzielania pierwszej pomocy

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady udzielania pierwszej pomocy; Potrzebę bieżącej kontroli stanu apteczki do udzielania pierwszej pomocy; Zasady zaopatrzenia w leki i materiały opatrunkowe apteczki szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Udzielać pierwszej pomocy zgodnie z obowiązującymi wytycznymi; Kontrolować na bieżąco stan apteczki do udzielania pierwszej pomocy; Zaopatrywać w leki i materiały opatrunkowe

	apteczkę szkolną.
--	-------------------

Z6 Prowadzenie dokumentacji medycznej zgodnie z wytycznymi	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące sporządzania, przechowywania i dostępu do dokumentacji medycznej; Zasady prowadzenia, segregowania i archiwizacji dokumentacji medycznej; Rodzaje i zasady prowadzenia rejestrów medycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować przepisy prawa dotyczące sporządzania, przechowywania i dostępu do dokumentacji medycznej; Prowadzić dokumentację medyczną zgodnie z prawami ucznia oraz przepisami o ochronie danych osobowych; Prowadzić, klasyfikować i przechowywać dokumentację medyczną; Sporządzać dokumenty zgodnie z zasadami prowadzenia rejestrów medycznych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Realizowanie profilaktyki zdrowia uczniów, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia

Kompetencja zawodowa Kz2: Realizowanie profilaktyki zdrowia uczniów, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia obejmuje zestaw zadań zawodowych Z7, Z8, Z9, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z7 Prowadzenie poradnictwa dla uczniów z problemami zdrowotnymi w gabinetach szkolnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i potrzebę prowadzenia poradnictwa dla uczniów i rodziców z problemami zdrowotnymi; Zasady rozpoznawania zaburzeń sfery psychicznej (lęk, depresja, skłonności samobójcze, samouszkodzenia, autoagresja, zespół nadpobudliwości psychoruchowej i inne); Zasady rozpoznawania zaburzeń jedzenia (jadłowstręt psychiczny, żarłoczność psychiczna); Zasady rozpoznawania używania substancji psychotropowych (alkohol, nikotyna, marihuana, leki nasenne i uspakajacie, dopalacze i substancje wziewne, amfetamina i inne twarde narkotyki). 	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzić poradnictwo dla uczniów i rodziców z problemami; Rozpoznawać objawy zaburzeń sfery psychicznej (lęk, depresja, skłonności samobójcze, samouszkodzenia, autoagresja, zespół nadpobudliwości psychoruchowej i inne); Rozpoznawać objawy zaburzeń jedzenia (jadłowstręt psychiczny, żarłoczność); Rozpoznawać objawy używania substancji psychotropowych (alkohol, nikotyna, marihuana, leki nasenne i uspakajacie, dopalacze i substancje wziewne, amfetamina i inne twarde narkotyki).

Z8 Wdrażanie programów zdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Pojęcie profilaktyki oraz jej poziomy (<u>profilaktyka pierwszorzędowa</u>⁷, <u>profilaktyka drugorzędowa</u>⁸, <u>profilaktyka trzeciorzędowa</u>⁹); Cele i wymogi programów zdrowotnych przeznaczonych dla placówek nauczania i wychowania dotyczących profilaktyki zdrowia i edukacji zdrowia uczniów, w tym programów ogólnokrajowych oraz lokalnych (gminnych, wojewódzkich itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> Realizować programy zdrowotne promujące zdrowy styl życia wśród uczniów; Wdrażać programy zdrowotne przeznaczone dla placówek nauczania i wychowania dotyczące profilaktyki zdrowia i edukacji zdrowia uczniów; w tym programy zdrowotne ogólnokrajowe oraz lokalne (gminne, wojewódzkie itp.).

Z9 Zajmowanie się działaniami nadzorującymi i monitorującymi stan sanitarny placówek nauczania i wychowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzebę nadzoru przestrzegania zasad higieny przez cały personel zatrudniony w placówce oświatowej; • Zasady i potrzebę nadzorowania żywienia pod względem higienicznym oraz wartościowym w szkole, internacie, na koloniach i obozach; • Zasady i potrzebę ustalania z kierownictwem placówki oświatowej wymogów dotyczących jej stanu sanitarnego (utrzymania czystości i porządku). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzorować przestrzeganie zasad higieny przez cały personel zatrudniony w placówce oświatowej; • Nadzorować żywienie pod względem higienicznym oraz wartościowym w szkole, internacie, na koloniach i obozach; • Ustalać z kierownictwem placówki oświatowej wymogi dotyczące jej stanu sanitarnego (utrzymania czystości i porządku).

3.4. Kompetencje społeczne

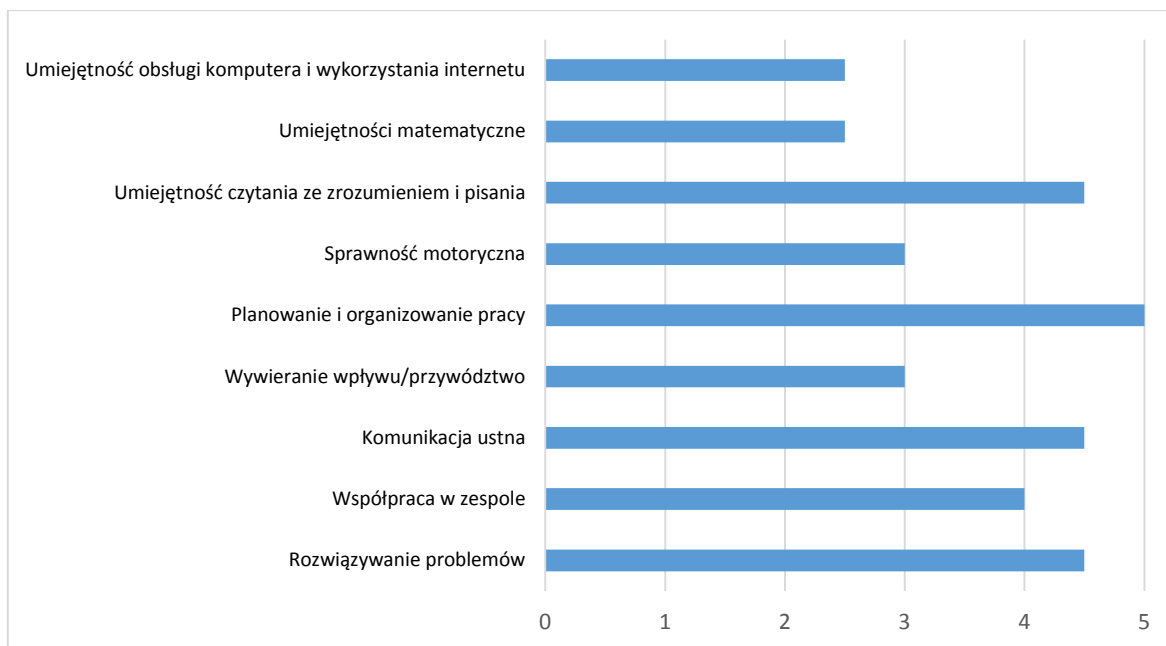
Pracownik w zawodzie **higienistka szkolna** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki swoich działań podczas realizacji zadań higienistki szkolnej.
- Rozwijania i utrzymywania współpracy z uczniami/wychowankami, ich rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną.
- Przestrzegania prawa w zakresie praw ucznia oraz ochrony danych osobowych.
- Podnoszenia swoich kompetencji zawodowych w kontekście zmian prawnych, nowych rozwiązań i zagrożeń dotyczących uczniów.
- Prowadzenia konsultacji i podejmowania decyzji w kwestiach terapeutycznych dotyczących uczniów.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **higienistka szkolna**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **higienistka szkolna**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **higienistka szkolna** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Higienistka szkolna może pracować w publicznych i niepublicznych placówkach nauczania i wychowania.

Higienistka szkolna może pracować w ramach umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, kontraktu bądź wolontariatu¹⁵. Istnieje także możliwość świadczenia pracy w formie samozatrudnienia.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **higienistka szkolna**.

Szkolenie

Szkolenie dla osób pracujących w zawodzie **higienistka szkolna** może być organizowane przez:

- niepubliczne organizacje, których przedmiotem działalności jest szeroko rozumiana edukacja ponadpodstawowa i rozwój zawodowy,
- producentów i dystrybutorów wyposażenia i sprzętu medycznego.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>
Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>
Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **higienistka szkolna** waha się od 2300 zł do 2900 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełen etat. Większość higienistek szkolnych osiąga zarobki w dolnej części tego przedziału. Higienistka szkolna prowadząca własną działalność gospodarczą może osiągać zarobki w granicach od 3500 zł do 4000 zł brutto miesięcznie.

Wynagrodzenie higienistki szkolnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, uzależnione jest m.in. od liczby uczniów, których ma pod opieką. Ponadto może zależeć od:

- indywidualnych ustaleń z pracodawcą,
- stażu pracy,
- wykształcenia,
- umiejscowienia geograficznego danego zakładu pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W zawodzie często spotykaną praktyką jest praca wykraczająca poza jeden etat, w kilku miejscach pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **higienistka szkolna** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in., pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość

regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. poz. 2217, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 160, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 151, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 86, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 753).

Literatura branżowa:

- Barczykowska E.: Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z opieki nad dzieckiem w podstawowej opiece zdrowotnej. Continuo, Wrocław 2014.
- Denys A.: Zakażenia szpitalne. Wybrane zagadnienia. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006.
- Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017.
- Krajewska-Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wyd. Czelej, Lublin 2008.
- Oblacińska A.: Nowe problemy i wyzwania w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami w szkole. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2017.
- Ortega W., Oblacińska A.: Standardy postępowania i metodyka pracy pielęgniarki szkolnej. Podręcznik dla pielęgniarek i higienistek szkolnych. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2017.
- Serafin P., Schua R.: Postępowanie w nagłych przypadkach. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007.
- Sierakowska M.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2014.
- Syrek E., Borzucka-Sitkiewicz K.: Edukacja zdrowotna. Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.
- Widomska-Czekajka T., Górajek-Jóźwik T.: Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. PZWL, Warszawa 2010.
- Wojnarowska B.: Współdziałanie pracowników szkoły i pielęgniarki lub higienistki szkolnej. IMiD Zakład Medycyny Szkolnej, Warszawa 2003.
- Zarzycka D., Ślusarska B. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 1. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2017.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Podręcznik „Standardy postępowania i metodyka pielęgniarki szkolnej” <http://www.imid.med.pl/pl/do-pobrania>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Serwis Ministerstwa Zdrowia: <https://www.gov.pl/zdrowie>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aseptyka	Sposób postępowania mający na celu niedopuszczenie do zakażenia miejsc, płynów lub przedmiotów jałowych.	Widomska-Czekajska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
2	Dezynfekcja	Postępowanie mające na celu niszczenie drobnoustrojów i ich przetrwalników. Dezynfekcja dotyczy przedmiotów i powierzchni użytkowych.	Denys A.: Zakażenia szpitalne. Wybrane zagadnienia. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012
3	Edukacja zdrowotna	Proces, w którym ludzie uczą się dbać o zdrowie własne i społeczności, w której żyją.	Syrek E., Borzucka-Sitkiewicz K.: Edukacja zdrowotna. Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009
4	Empatia	Zdolność dostrzegania stanów emocjonalnych innych ludzi (empatia emocjonalna) i przyjmowania ich sposobu patrzenia na rzeczywistość (empatia poznawcza).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Zarzycka D., Ślusarska B. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 1. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2017
5	Epilepsja	Grupa przewlekłych zaburzeń neurologicznych objawiająca się drgawkami lub wyprężeniami ciała z utratą przytomności. Inaczej – padaczka.	Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Beldzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017
6	Profilaktyka	Proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój, zaburzają zdrowy styl życia.	Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006
7	Profilaktyka pierwszorzędowa	Działania mające na celu promocję zdrowia i przedłużanie życia człowieka oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z nieprawidłowym stylem życia.	Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006
8	Profilaktyka drugorzędowa	Ma na celu ujawnianie osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń oraz pomaganie im w zrozumieniu istoty problemów i wycofaniu się z dysfunkcji.	Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006

9	Profilaktyka trzeciorzędowa	Interwencja po zakończeniu pomocy terapeutyczno-rehabilitacyjnej. Ma na celu umożliwienie osobie dysfunkcyjnej prowadzenie satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia.	Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006
10	Program profilaktyki	Program umożliwiający uczenie ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych.	Gaś Z. B.: Profilaktyka w szkole. WSiP, Warszawa 2006
11	Promocja zdrowia	Proces umożliwiający ludziom kontrolę nad własnym zdrowiem i kształtowanie warunków dla jego utrzymania i poprawy.	Widomska-Czekajka T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 2. PZWL, Warszawa 2010
12	Siatki centylowe	Wykresy zawierające statystyczne dane dotyczące masy ciała i wzrostu dzieci w okresowym wieku i określonej płci.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://parenting.pl/jak-czytac-siatki-centylowe [dostęp: 31.10.2018]
13	Stetoskop	Przyrząd diagnostyczny stosowany w medycynie, służący do osłuchiwania pacjenta, głównie jego klatki piersiowej, serca i jamy brzusznej.	Krajewska-Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wyd. Czelej, Lublin 2008
14	Testy przesiewowe	Badania przeprowadzone na dużych grupach osób zdrowych. Ich celem jest wstępna identyfikacja, dzięki zastosowaniu szybkiej i prostej metody badania, nierozpoznanych dotąd chorób lub zaburzeń w okresie, gdy można jeszcze odwrócić proces chorobowy lub zahamować tempo jego rozwoju.	Ostręga W., Oblacińska A. (red.): Standardy postępowania i metodyka pracy pielęgniarki szkolnej. Poradnik dla pielęgniarek i higienistek szkolnych. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2017
15	Wolontariat	Dobrowolna, świadoma działalność podejmowana na rzecz innych, wykraczająca poza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://wolontariat.org.pl/wolontariusze/kim-jest-wolontariusz [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.